

Kvalitetsupphandlingar med det lokala näringslivet i fokus, åiterrapportering av uppdrag

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kommunledningsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Åiterrapporteringen noteras.
2. Kommunledningsförvaltningens förslag till arbetsmetod godkänns.

Ärende

Christian Gustavsson (M) föreslår i en motion den 21 december 2015 kommunfullmäktige att bland annat besluta att:

- Kommunledningskontoret får i uppdrag att stödja nämnder att genomföra innovationsupphandlingar.

I kommunfullmäktiges beslut gällande aktuell motion beslutades att ge i uppdrag till kommunledningsförvaltningen att återkomma till kommunstyrelsen med ett förslag kring hur stödet till nämnderna kan utformas.

Kommunledningsförvaltningens förslag till hur förvaltningen kan stödja nämnderna består i utbildning, metodstöd, bollplank och att stå för kostnaden för upphandlingskonsult.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse 2018-01-10

Motion

Upphandlings- och inköspolicy KS 2016-324

Upphandlings- och inköpsriktlinjer KS 2016-325

Rutiner för inköp och upphandling i Linköpings kommun KS 2017-79

Bakgrund

Motionären föreslår:

- Att kommunledningskontoret får i uppdrag att stödja nämnder att genomföra innovationsupphandlingar.

Innovationsupphandling kan förenklat delas upp i tre typer, beroende på hur drivande kommunen är i en upphandlingsprocess avseende att få fram nya lösningar, samt syftet med inköpet.

1. Utvecklingsfrämjande upphandling
(innovationsvänlig/funktionsupphandling)
Kommunen är öppen för nya lösningar, men kräver det inte.
2. Upphandling av nya lösningar
Kommunen fungerar som referenskund eller första kund av lösningar.
3. Anskaffning av forsknings- och utvecklingstjänster
Kommunen efterfrågar utveckling eller till och med forskning för att driva fram nya lösningar.

Beroende på vilken av innovationsupphandlingarna som används krävs det olika mycket insats från kommunen. Punkterna 2 och 3 kräver mer än punkt 1. Innovationsvänlig upphandling (punkt 1) är sannolikt den typ av upphandling som kommunen i störst utsträckning kommer att tillämpa.

I kommunens upphandlings- och inköspolicyn framgår det bland annat:

”Att kommunen ska beakta möjligheterna att ta tillvara nya och innovativa lösningar som möter verksamheternas behov.”

I kommunens upphandlings- och inköpsriktlinjerna framgår det bland annat att:

”Kommunens ambition är att genom upphandling främja utveckling och innovation inom kommunen och på marknaden. Det kan handla om helt nya lösningar på marknaden, men även existerande lösningar som ännu inte används inom kommunen.”

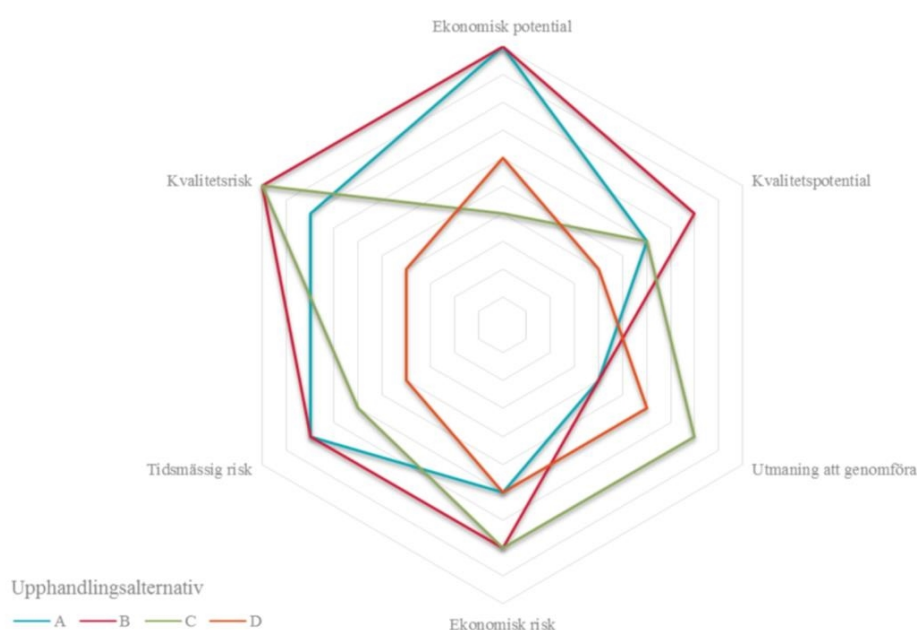
Kommunledningsförvaltningen har identifierat följande metoder för att stödja nämnderna att genomföra innovationsupphandlingar:

För att ändra arbetsmetod till mer innovationsvänlig upphandling krävs motivation och mod för att verksamheten ska orka och våga ändra invanda och beprövade metoder. I och med att det potentiellt handlar om en ny innovativ lösning som kommer köpas av kommunen innebär avtalet också en ökad risk för misslyckanden. Det krävs därför en noggrann riskanalys innan en innovationsvänlig upphandling påbörjas. Dessutom är det nödvändigt att det

finns ett tydligt stöd i organisationen – att räkna med misslyckanden men mod att satsa.

Detta innebär att det krävs en analys kring vilka områden som det är lämpligt att satsa på. I analysen ingår det att se var det finns stora problem som behöver lösas, rimliga risker att ta, förbättringspotential etc., men också att göra omvärldsbevakning för att identifiera inom vilka områden finns nya lösningar.

Exempel på analysmodell:

Resursmässigt är det sannolikt att en innovationsvänlig upphandling tar längre tid att genomföra än en traditionell upphandling. Tidsmässigt kan det handla om 2-4 gånger så lång tid, där mycket tid går åt till att föra dialog (internt och externt).

Det krävs även kunskap hos kravställaren och upphandlaren i metoder kring hur en innovationsvänlig upphandling går till. Här finns visst stöd i kommunens upphandlings- och inköpsrutiner, men framför allt finns det bra informationsmaterial från Upphandlingsmyndigheten och Vinnova. Från dessa myndigheter kan det även finnas möjlighet att få metodstöd.

Kommunledningsförvaltningen höll i september 2017 en utbildning för Upphandlingscenter och kommunanställda i Linköpings kommun kring innovationsvänliga upphandlingsmetoder. Kommunledningsförvaltningen planerar bjuda in till fler sådana tillfällen.

Under hela processen bör det finnas ett bollplank som är sakkunnig på innovationsvänlig upphandling. Detta för att kravställare och upphandlare ska kunna stämma av vissa strategiska ställningstaganden. I enstaka fall ställer Upphandlingsmyndigheten upp med denna resurs. I ett längre perspektiv behöver interna resurser utredas.

För att få organisationen att i lämpliga fall börja göra innovationsvänliga upphandlingar bör respektive förvaltning få i uppdrag att ta fram minst tre upphandlingar där innovationstänk kan användas. Dessa tre upphandlingar ska sedan analyseras av förvaltningen tillsammans med kommunledningsförvaltningen för att se om någon är lämplig att göra en innovationsvänlig upphandling på.

För att uppmuntra organisationen att göra fler innovationsvänliga upphandlingar bör goda exempel uppmärksammas både internt och externt.

Ekonomiska konsekvenser

Eftersom innovationsupphandlingar i regel tar längre tid att genomföra kommer även kostnaden för att genomföra upphandlingen att öka. För att uppmuntra förvaltningarna att trots detta göra innovationsvänliga upphandlingar bör därför kostnaden för upphandlingscenter (600 kr/timme 2018) tas av centrala medel för upphandling, vilket bedöms täckas inom befintlig budget.

I och med att upphandlingarna mer kommer bestå av funktionskrav och kommunen därmed ej vet vilken typ av lösning som kommer att vinna upphandlingen ökar osäkerheten kring vad slutkostnaden kommer att bli för ett avtal.

Kommunala mål

Mål från Linköpings kommuns upphandlings- och inköspolicy:

Att kommunen ska tillvarata och vårda konkurrensen på de aktuella upphandlingsmarknaderna, vilket inbegriper att dialog förs med marknaden, att upphandling och inköp bedrivs affärsmässigt och att underlätta för de mindre företagens deltagande.

Att kommunen ska beakta möjligheterna att ta tillvara nya och innovativa lösningar som möter verksamheternas behov.

Jämställdhet

Den här motionen bedöms inte ha någon inverkan på jämställdhet.

**Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om
medbestämmande i arbetslivet**

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningskontoret

Paul Håkansson

Peder Brandt

Beslutet skickas till:
Motionären
Daniel Czitrom, upphandlingsstrateg